

2023

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Toetsing Wet natuurbescherming in het kader van ruimtelijke ontwikkeling omtrent uitbreidingsplan 'Oer de Barten' te Warten.

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Toetsing Wet natuurbescherming in het kader van ruimtelijke ontwikkeling omtrent uitbreidingsplan 'Oer de Barten' te Warten.

Warten, mei 2023

In opdracht van:

Zwanenburg Projecten

Dhr. Bastiaan Dijk

Marktweg 75

8444 AC Heerenveen

Tel.: 06 - 31 28 73 64

E-mail: bastiaan@mooieplek.nl

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Tel.: 06-22600985

Email: info@successienatuurzaken.nl

Contactpersoon:

Dhr. Nico Minnema

Auteur en veldwerkzaamheden (10 mei 2023):

Dhr. Meino Zondervan

Email: meino.zondervan@gmail.com

Gecontroleerd door:

Dhr. Jan Brandt Wiersma (Successie Natuurzaken)

Omslagfoto: Impressie van het plangebied.

Inhoudsopgave

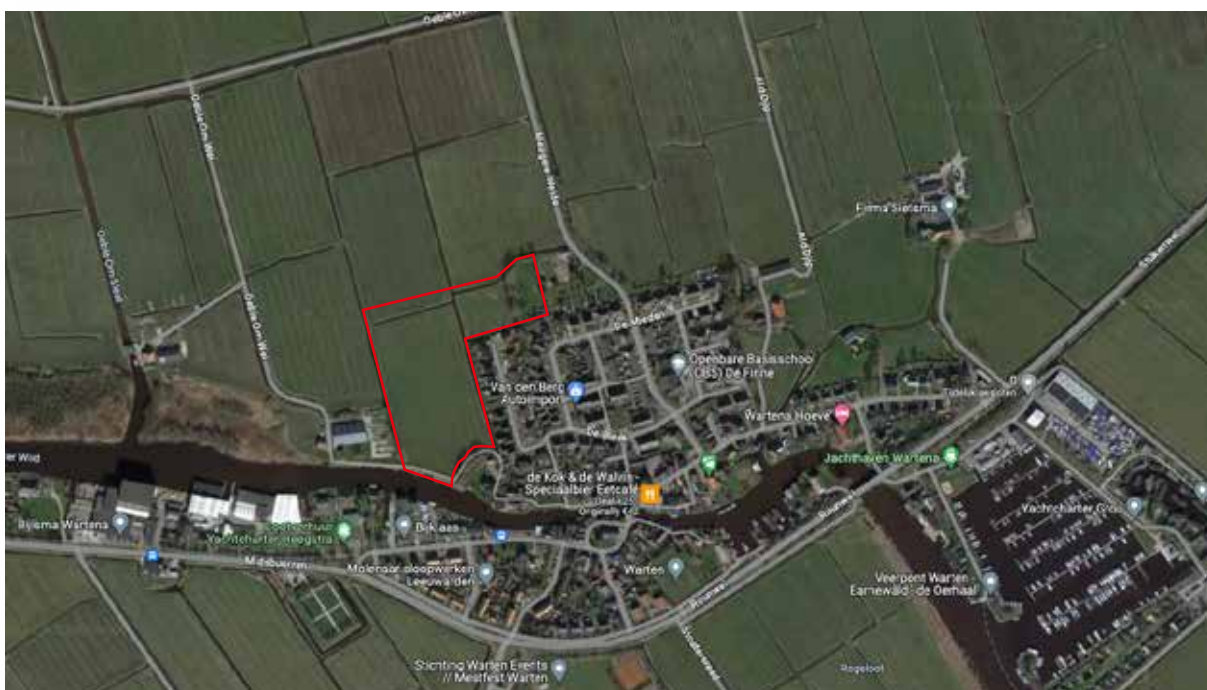
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Gebied- en planbeschrijving	5
2. Onderzoeksmethodiek	7
3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	7
4. Toetsing gebiedsbescherming	7
4.1 Natura 2000	7
4.2 Natuurnetwerk Nederland	8
4.3 Provinciaal beschermde gebieden	9
4.3.1 Ganzenfoerageergebied en ganzenslaapgebied	9
4.3.2 Weidevogelkerngebied en weidevogelkansgebied	9
5. Weidevogelkansgebied	9
5.1 Achtergrond en bescherming	9
5.2 Situatie plangebied	10
5.2.1 Geschiktheid weidevogels	11
5.2.2 Aanvalsplan Grutto	11
5.2.3 Natuurbeheer	12
5.2.4 Standpunt BFVW en Vogelwacht Idaarderadeel	12
6. Toetsing soortenbescherming	12
6.1 Flora	12
6.2 Zoogdieren	13
6.2.1 Vleermuizen	13
6.2.2 Overige zoogdieren	13
6.3 Broedvogels	14
6.3.1 Jaarrond beschermde nesten	14
6.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)	14
6.4 Amfibieën en reptielen	15
6.5 Vissen	15
6.6 Ongewervelden	15
7. Houtopstanden	15
8. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan	16
9. Literatuurlijst	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Leeuwarden is van doel het terrein in te richten t.b.v. een nieuwbouwwijk. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Interra heeft in opdracht van Zwanenburg Projecten aan Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het geplande planvoornemen al dan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rode omlijning). Bron: Googlemaps.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen. De ecologisch toetsing scheidt, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling beschermde natuurgebieden?

3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied bevindt zich op de percelen WRGo4-C-1559 en 1508 volgens de kadastrale kaart. De percelen bevinden zich in provincie Fryslân en valt onder gemeente Leeuwarden. Gelegen direct aan de noordzijde van Warten liggen de percelen met een oppervlakte van circa 27.430 m². Het plangebied is min of meer omsloten door watergangen. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan watergang het Wartenster Wiid met daaropvolgend de bebouwing van Warten. Aan de oostzijde staan eveneens woningen. Aan de westzijde is een agrarisch bedrijf buiten bedrijf met een woning aan de zuidzijde, het geheel is deels omringd met bomen. Aan de noordzijde zijn landerijen. De percelen bestaan uit grasland met brede akkerstroken en uitgegraven greppels (*figuur 2-4*).

Het planvoornemen is een nieuwe woonwijk. Het betreft uitbreidingsplan 'Oer de Barten' waarbij woningen aan het water worden gerealiseerd (*figuur 5*).

Figuur 2. Het plangebied met zicht op het dorp Warten, vanaf de noordwestzijde.

Figuur 3. Watergang (kanaal) het Wartenster Wiid, zuidzijde.

Figuur 4. Het plangebied aan de noordoosthoek

Figuur 5. Tekening van de voorgenomen nieuwe woonwijk 'Oer de Barten'. Bron: Interra

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Zwanenburg Projecten heeft Successie Natuurzaken middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (10 mei 2023) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische diversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

4. Toetsing gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en provinciaal beschermde gebieden als ganzenrust en -slaapgebieden en weidevogelkans en -compensatiegebieden.

4.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebied in de provincie Fryslân. Negatieve effecten door externe werking door trillingen, geluid en oppervlakte verlies zijn gezien de relatief grote afstand ($\pm 1,5$ kilometer) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Alde Feanen) grotendeels uit te sluiten (*figuur 6*).

Figuur 6. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebied. Bron: kaartenkijldoos

Ganzen en eenden

Ganzen- en eendensoorten, waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, slapen in de Natura 2000-gebieden en foerageren in gebieden buiten de grenzen van deze gebieden. Volgens de externe werking van de Wet natuurbescherming zijn bovengenoemde vogelsoorten beschermd buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Het grasland binnen het plangebied is geschikt als foerageergebied voor ganzen- en eendensoorten. In de directe omgeving van het plangebied is in de huidige situatie echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Door uitvoering van de geplande werkzaamheden zullen de instandhoudingsdoelen van deze soorten daarom niet in gevaar komen.

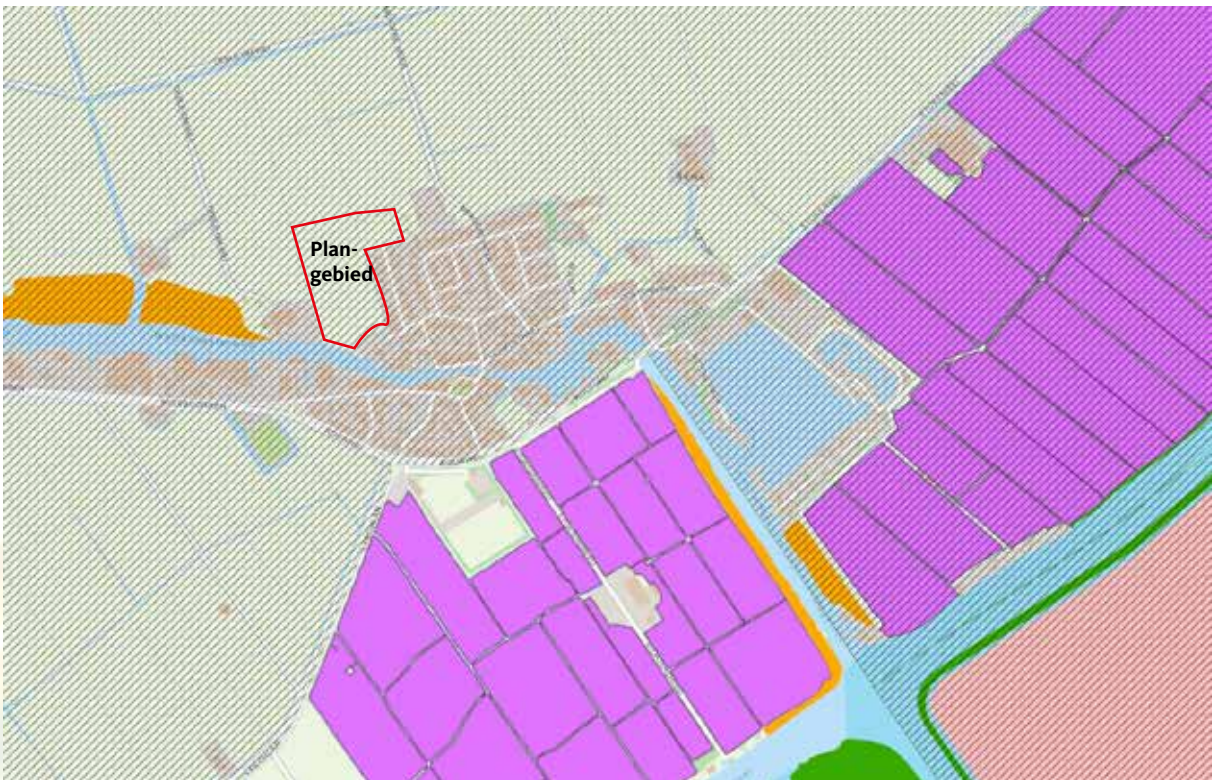
Stikstofdepositie

Projecten waarbij stikstofuitstoot wordt verwacht, worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000. Enkele instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied 'Alde Feanen' zijn gevoelig voor stikstofdepositie.

Het betreft de realisatie van een nieuwe woonwijk. Zowel tijdens als na realisatie is er een toename van stikstofuitstoot te verwachten. Indien er nog geen stikstofcalculatie is uitgevoerd, wordt aangeraden dit te laten uitvoeren.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (*figuur 7*). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 7. Ligging plangebied t.o.v. NNN-gebied (oranje en groen), weidevogelkansgebied (zwart geacceerd) en ganzenfoerageergebied (paars). Bron: kaartenkijldoo.

4.3 Provinciaal beschermde gebieden

4.3.1 Ganzenfoerageergebied en ganzenslaapgebied

Het plangebied is geen onderdeel van gebieden die zijn aangewezen als ganzenfoerageergebied. Ditzelfde geldt voor ganzenslaapgebied.

4.3.2 Weidevogelkerngebied en weidevogelkansgebied

Het plangebied is onderdeel van Weidevogelkansgebied dat door de provincie Fryslân is aangewezen (figuur 7). Weidevogelkansgebieden zijn zoekgebieden waarbinnen weidevogelkerngebieden geselecteerd en ontwikkeld worden. Weidevogelkansgebieden bieden voldoende rust en gevarieerde graslanden, waardoor er broedmogelijkheden voor weidevogels aanwezig zijn. Volgens de Verordening Romte is het in principe niet toegestaan om ruimtelijke ontwikkelingen (met uitzondering van agrarische ontwikkelingen) uit te voeren waardoor de openheid en rust wordt verstoord in gebieden die geschikt zijn voor weidevogels. De gemeente kan hiervan echter afwijken indien het een 'noodzakelijke ingreep van openbaar belang' betreft.

Door de bouw van een nieuwe woonwijk te Warten zal een klein gedeelte van het Weidevogelkansgebied verloren gaan. Dit betekent dat de gemeente de belangen zal moeten afwegen en tot een besluit moet komen of de uitbreiding wordt toegestaan. Indien de uitbreiding wordt toegestaan, geldt een compensatieplicht. Voor het verlies van geschikt weidevogelareaal is alleen financiële compensatie mogelijk. Het bedrag aan compensatie moet door de gemeente worden gestort in het provinciale weidevogelfonds.

Het plangebied betreft circa 3 hectare. Daarnaast moet rekening gehouden met een verstoringscontour, omdat weidevogels verstoring zullen ondervinden van menselijke bedrijvigheid in de woonwijk. In de Verordening Romte is aangegeven hoe groot de verstoringscontour is die moet worden gehanteerd. In dit geval moet rekening gehouden worden met een verstoringscontour van 300 meter (Verordening Romte). Er geldt een compensatieplicht rondom het verdwijnen van een deel van het Weidevogelkansgebied. Voor het verlies van geschikt weidevogelareaal is alleen financiële compensatie mogelijk. Omdat het onderdeel Weidevogelkansgebied nader dient te worden behandeld, wordt hiervoor een hoofdstuk aan toegewijd.

5. Weidevogelkansgebied

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kwaliteiten van het gebied omtrent weidevogels. De kwaliteiten dienen te worden afgezet tegen de maatschappelijke urgentie van een nieuwe woonwijk.

5.1 Achtergrond en bescherming

Binnen weidevogelkansgebieden liggen weidevogelkern- en plusgebieden. De kansgebieden vormen zoekgebieden voor de ontwikkeling van weidevogelkern- en plusgebieden. De kern- en plusgebieden bestaan uit groepen van beheerde percelen waarop inrichting en beheer optimaal zijn afgestemd op de weidevogels in de kader van de instandhouding van weidevogels.

Binnen de omgevingsverordening Fryslân 2022 worden eisen gesteld voor compensatie en mitigatie van verloren gegane weidevogelgebieden. Verlies van weidevogelkansgebieden door ruimtelijke ingrepen is enkel toegestaan wanneer een ruimtelijke ingreep van openbaar belang is. Daarbij moet wel aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- De natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep.
- De mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken worden zo veel mogelijk benut.
- Wanneer er gebied verloren gaat groter dan een 0,5 ha, dat vanwege rust en openheid voor weidevogels geschikt is, wordt dit door het bevoegd gezag financieel gecompenseerd door storting van een bedrag in een weidevogelcompensatiefonds voordat het omgevingsplan wordt vastgesteld.

5.2 Situatie plangebied

Het plangebied, incl. verstoringszone van 300 meter ten noorden, westen en oosten, liggen binnen het Weidevogelkansgebied. Het plangebied incl. verstoringsafstand van 300 meter heeft een omvang van circa 22 hectare. Gezien de huidige verstoringsafstanden van bebouwing en provinciale wegen blijft er circa 1,55 ha over welke met het planvoornemen verloren gaat als weidevogelkansgebied (figuur 9).

Figuur 9. Locatie van het plangebied (geel) plus verstoringszone van 300 m (rode lijn) en de verstoringszone van de bebouwde kom van 300 m, bebouwing buiten de bebouwde kom van 200 m en provinciale weg van 100 m (oranje lijnen). Bron: Interra.

5.2.1 Geschiktheid weidevogels

Het ecologisch onderzoek naar geschiktheid van het gebied voor weidevogels bestaat uit een veldbezoek in het vogelbroedseizoen om een indruk te verschaffen van de plaatselijke geschiktheid van het weidevogelhabitat en aanwezige broedvogels. Daarnaast is er contact gelegd met de BFWV en Vogelwacht Idaarderadeel Noord betreffende broedvogelgegevens van het gebied.

Veldbezoek

Op basis van het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied ongeschikt is voor primaire weidevogels. Het waterpeil is relatief hoog ($< 0,5$ m). Het betreft extensief beheerde graslandpercelen met greppelstructuur en een redelijke dichtheid van kruiden als paardenbloem, pinksterbloem, ridderzuring en kruipende boterbloem. Echter het plangebied ligt dicht tegen de bebouwing, de benodigde weidsheid ontbreekt wat het gebied voor primaire weidevogels ongeschikt maakt.

Tijdens het veldbezoek van 10-5-2023 zijn in het gebied geen primaire weidevogels als kievit, grutto, tureluur of scholekster waargenomen. Wel werden secundaire weidevogels waargenomen. Het betrof twee paartjes wilde eend aan de oostzijde (dorpsgrens) en zwom in de sloot aan de noordzijde een vrouwtje wilde eend met vier jongen. In de sloot aan de oostzijde werden eveneens twee paartjes kraakeend waargenomen. Op een kaartje verkregen van Vogelwacht Idaarderadeel Noord is te zien dat meerkoeten langs de rand van het plangebied nesten hebben (*figuur 10*).

Figuur 10. Stippenkaart 2023 met meerkoetnesten (groene stippen) Bron: Vogelwacht Idaarderadeel Noord.

Broedvogelgegevens BFWV

De broedvogels binnen het plangebied en omgeving wordt door de Vogelwacht Idaarderadeel Noord jaarlijks geïnventariseerd en beschermd. Op basis van de resultaten van de afgelopen drie jaar is op te maken dat binnen het plangebied het aantal broedsels nagenoeg nihil is. Ten noordoosten, aan de rand van de verstoringsafstand van het voorgenomen plangebied en binnen de huidige verstoringsafstand van de dorpsbebouwing, liggen een aantal percelen met jaarlijks een kleine cluster met wisselende resultaten van de kievit, tureluur, grutto en scholekster. Verder ten noordoosten, -westen, zuiden en noorden van het plangebied, buiten de verstoringszone, liggen grotere clusters met hogere dichtheden weidevogels (zie bijlage I).

5.2.2 Aanvalsplan Grutto

Kansrijke gebieden in het Aanvalsplan Grutto, omvat gebied waarin kansen liggen om de populatie van de grutto en andere weidevogels te verbeteren. Dit kansrijke gebied komt grotendeels overeen met

het Weidevogelkansgebied. Het plangebied inclusief verstoringzone valt buiten het kansrijke gebied Aanvalsplan Grutto. In Friesland wordt uitgegaan van 10 'echte' zoekgebieden waarvan een aantal meer dan één kansgebied omvat. Ten zuiden van het plangebied ligt het zoekgebied Oldeboarn/De Deelen (bron: Aanvalsplan Grutto). Het plangebied inclusief verstoringzone, ligt buiten dit zoekgebied.

5.2.3 Natuurbeheer

Uit het natuurbeheerplan 2023 is op te maken dat het gebied is toegewezen als agrarisch natuurype A11 Open grasland. Binnen de grenzen van dit gebied is subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer mogelijk. Op basis van het huidige beheer, het relatief hoge waterpeil, relatief hoge dichtheden kruiden waar echter (primaire) weidevogels ontbreken, is het niet aannemelijk dat er agrarisch natuurbeheer wordt toegepast binnen het gebied.

5.2.4 Standpunt BFWV en Vogelwacht Idaerderadeel

Voorkomend uit het contact met de BFWV (Inge van der Zee) en de voorzitter van Vogelwacht Idaerderadeel Noord (F.H. de Bruin) is gebleken dat de vogelwacht geen problemen heeft met het uitbreidingsplan 'Oer de Barten', aangezien er in dit deel al jaren geen weidevogels tot broeden komen (*zie hiervoor ook Bijlage I*). "Het ligt te dicht op de bebouwing van het dorp en de verstoring van huiskatten is mede daardoor groot," volgens de voorzitter van de Vogelwacht.

De BFWV heeft geen groot bezwaar voor deze weidevogelbeheergebieden als de nieuwe bebouwing aan de noordwestkant van Warten beperkt blijft tot deze percelen.

6. Toetsing soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Bij de toetsing soortenbescherming wordt getoetst of mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen al dan niet hinder kunnen ondervinden van het plan.

6.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Aangetroffen flora zijn o.a. kruipende boterbloem, paardenbloem, grote vossenstaart, pinksterbloem, ridder- en veldzuring, witte klaver, gekroesde melkdistel, kluwenhoornbloem, moeraskers, blaartrekkende boterbloem, vergeten wikke. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige habitat wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Wnb op het onderdeel flora is daarmee uitgesloten.

6.2 Zoogdieren

6.2.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. Onlangs is vastgesteld dat er in de omgeving van het plangebied vleermuizen voorkomen. Het betreffen de watervleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Van de meervleermuis is vastgesteld dat er zich een verblijfplaats bevindt in de schoolstraat te Warten. De laatste telling dateert van 10 juni 2022 met 241 uitvliegende exemplaren (bron: Melis. NDFF)

Verblijfplaatsen

Het plangebied betreft een open grasland. Aan de oostzijde is de huidige dorpsgrens en aan de westzijde bevindt zich een agrarisch bedrijfsgebouw buiten functie en een woning (*figuur 8*) welke door vleermuizen kunnen worden gebruikt als verblijfplaats. Aan de west- en oostzijde staan boompartijen welke zijn gecheckt op mogelijke invliegopeningen. Er werd niets aangetroffen echter kon niet alles worden bekeken wegens het groene bladerdek. Het is van belang lichtverstrooiing richting de bebouwing en boompartijen te voorkomen.

Vliegroute

Het kanaal de Wartenster Wiid, direct aan de zuidzijde van het plangebied kan gebruikt worden door de watervleermuis en meervleermuis als (essentiële) vliegroute (*figuur 3*). In de dorpskern van Warten bevindt zich een kraamkolonie van de meervleermuis (bron: NDFF). De smallere watergangen rondom het plangebied kunnen eveneens als vliegroute voor de watervleermuis dienen (*figuur 2 en 4*). Vleermuizen zijn zeer gevoelig voor licht. Lichtverstrooiing naar de watergangen kunnen effect hebben op de functie van de vliegroute. Het is daarom van belang lichtverstrooiing richting het kanaal en de omliggende watergangen te voorkomen. Daarnaast wordt er ten zuiden van het plangebied een doorbraak in de oever gemaakt. Welke aantasting van een mogelijke vliegroute tot gevolg heeft. De zuidelijke oever blijft intact. Er wordt verwacht dat de aantasting niet dusdanig is dat de vliegroute zijn functionaliteit verliest.

Foerageergebied

In de omgeving van het plangebied bevinden zich watergangen en bosschages welke prima kunnen dienen als foerageergebied voor soorten als de ruige- en gewone dwergvleermuis. Dit geldt eveneens voor de laatvlieger die goed gedijt in half open landschap. Men dient om deze redenen in het kader van de Zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

6.2.2 Overige zoogdieren

In 2022 is vastgesteld dat in de omgeving van het plangebied de otter voorkomt (NDFF). Langs het plangebied loopt het Wartenster Wiid, die geschikt is als leefgebied van otters. Het Wartenster Wiid vormt de verbinding tussen de Alde Feanen en het binnenland. Door werkzaamheden of gebruik van de nieuwe woonwijk direct naast het Wartenster Wiid, zou leefgebied van otters kunnen worden verstoord. Indien dit gebeurt, ontstaat een conflict met de Wet natuurbescherming. Echter loopt er tussen het Wartenster Wiid en het plangebied een wandelpad als huidige verstoringsfactor. In het planvoornemen verdwijnt dit wandelpad vanwege de doorbraak waarmee meer waterpartijen ontstaan en meer ruimte voor de otter.

De beschermde waterspitsmuis komt voor ten zuiden van het plangebied (2022, NDFF). Er is echter binnen het plangebied geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig omdat de oevers van de watergangen niet ruig genoeg begroeid zijn.

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren is in 2018 vastgesteld dat soorten zoals aardmuis, bosmuis, egel, haas, konijn en steenmarter voorkomen in de omgeving van het plangebied (NDFF). Provinciale Staten van Fryslân heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor deze soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling. Voor als deze soorten geldt de Zorgplicht.

6.3 Broedvogels

6.3.1 Jaarrond beschermde nesten

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich bomen/boschage. Er is tijdens het veldbezoek (10 mei 2023) mogelijk een jaarrond beschermde nest aangetroffen aan de zuidwestzijde van het plangebied (*figuur 8*). Roofvogels en uilen nemen nesten over van zwarte kraai en ekster (cat.5) welke vaak jaren achteréén worden gebruikt. Gezien de afstand (± 75 m) en aard van het plangebied, met daartussen een bomensingel en watergang, kan verstoring van het potentiële jaarrond beschermde nest, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten.

Figuur 8. Potentieel jaarrond beschermd nest (rode pijl), zuidwestzijde van het plangebied.

6.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)

Naast jaarrond beschermde nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grofweg 1 mrt. t/m aug) broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. wilde eend, meerkoet en scholekster. Tijdens het veldbezoek werden wilde eend, meerkoet en kraakeend aangetroffen. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

Wezenlijke verstoring ten aanzien van broedende vogels kan op verschillende manieren voorkomen worden. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. In dit geval is het aan te raden om eventueel voorgenomen te ruimen bomen/boschage voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de verstorende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

6.4 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen in het plangebied. In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde amfibieën en reptielen bekend. Het terrein is geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën (b.v. bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander). Voor deze soorten geldt de Zorgplicht. Beschermde amfibieën (bijv. rugstreeppad) en reptielen (bijv. ringslang) worden op basis van de verspreidingsgegevens en plaatselijke habitat niet verwacht. Indien rekening wordt gehouden met de Zorgplicht (denk aan werken in één richting), is er geen sprake van overtreding van de wet natuurbescherming.

6.5 Vissen

In de watergangen rondom het plangebied wordt op basis van het huidige habitat en verspreidingsgegevens geen beschermde vissoorten (b.v. de grote modderkruiper) verwacht. Er wordt om deze reden geen overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming m.b.t. vissen verwacht. Wel dient tijdens de doorsteek naar het kanaal en de uitbreiding van de huidige sloten rekening te worden gehouden met de Zorgplicht (denk b.v. aan langzaam werken in 1 richting).

6.6 Ongewervelden

In en rond de planlocatie komen geen wettelijk beschermde ongewervelden voor. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen ontbreken kritische habitats als verlandende waterlopen met waardplanten als bijvoorbeeld de krabbescheer. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de wnb op het onderdeel ongewervelden is daarmee uitgesloten.

7. Toetsing houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

8. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan

Gemeente Leeuwarden is van doel het terrein in te richten t.b.v. een nieuwbouwwijk. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurzaken een ecologische toetsing uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Daarnaast gaat het voorliggende rapport dieper in op het onderdeel 'Weidevogelkansgebied'.

Het planvoornemen heeft door bijvoorbeeld trillingen, geluid en oppervlakte verlies geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Het betreft de realisatie van een nieuwe woonwijk. Zowel tijdens als na realisatie is er een toename van stikstofuitstoot te verwachten. Indien er nog geen stikstofcalculatie is uitgevoerd, wordt aangeraden dit te laten uitvoeren. Het planvoornemen heeft geen negatief effect op overige beschermde gebieden onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast is er geen sprake van een meld en/of herplantingsplicht omtrent houtopstanden.

Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden en verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden omtrent beschermde ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en flora.

Het kanaal, de Wartenster Wiid, direct aan de zuidzijde van het plangebied, kan gebruikt worden door de watervleermuis en meervleermuis als essentiële vliegroute. De omliggende smallere watergangen kunnen als essentiële vliegroute gebruikt worden door de watervleermuis. Omliggende bebouwing, bomen en bosschage kunnen dienen als verblijfplaats of om te foerageren. Lichtverstrooiing naar de watergangen, bebouwing en bosschage kunnen effect hebben op de functie van de vliegroute, verblijfplaatsen en foeragegebied. Om deze reden dient lichtverstrooiing naar deze landschapselementen en bebouwing te worden voorkomen. Dit kan door verlichting naar beneden af te stellen en/of verlichting langs betreffende landschapselementen te voorzien van armaturen. Om verstoring van de mogelijke vliegroute Wartenster Wiid te voorkomen, wordt geadviseerd langs de oevers geen verlichting te plaatsen. Indien men verwacht dat lichtverstrooiing naar eerdergenoemde landschapselementen niet kan worden voorkomen, dient er nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Tijdens het broedseizoen (grootweg 1 mrt. t/m aug.) kunnen broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is o.a. de wilde eend, meerkoet en scholekster. Voor deze soorten dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Daarom wordt het aangeraden om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien men voornemens is binnen het vogelbroedseizoen te starten met de werkzaamheden, dan wordt aangeraden het plangebied vooraf onklaar te maken (denk aan verstoringmiddelen als plastic linten of hawkey's) en/of te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individu in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen (werken in één richting) en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop.

Verdieping Weidevogelkansgebied

Binnen het onderzoek is in kaart gebracht welke weidevogelsoorten voorkomen in het gebied en in welke aantallen deze in het gebied broeden. Tevens is de geschiktheid van de broedhabitat in kaart gebracht. Binnen het plangebied en verstoringszone vindt geen agrarisch natuurbeheer plaats. Binnen het Aanvalsplan Grutto is het gebied aangewezen als kansgebied, het betreft echter geen zoekgebied.

Uit de gegevens van het veldbezoek, de BFVW en Vogelwacht Idaarderadeel Noord komt naar voren dat in het voorgenomen plangebied (incl. verstoringszone van 300 m) zeer lage aantallen weidevogels voorkomen (*bijlage 1*).

Gekeken naar de huidige verstoringszones van de bebouwde kom (300 m), bebouwing buiten de bebouwde kom (200 m), provinciale wegen (100 m) en de verstoringszone van het planvoornemen (300 m), kan worden geconcludeerd dat er ca. 1,55 ha weidevogelkansgebied verloren gaat waarvoor de weidevogelcompensatieregeling geldt. Er wordt aangeraden hierover contact op te nemen met provincie Fryslân.

9. Literatuurlijst

Aanvalsplan Grutto, 2020. Een initiatief van Pieter Winsemius en Ferd Crone, It Fryske Gea, de Friese Milieu Federatie en Vogelbescherming Nederland.

Gedeputeerde Staten van Fryslân, 2022. Omgevingsverordening Fryslân geconsolideerde_omgevingsverordening 17_januari_2023.pdf

<https://www.fryslan.frl/natuurbeheerplan2022>

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=f71616d6de3b435bboc69d108eff-b7a5>

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>
(Kaartenkijkdoos provincie Fryslân)

Vleermuis.net., 2019. Verblijfplaatsen. Beschikbaar op, Vleermuis.net: <http://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/verblijfplaatsen>

<https://www.naturazoo.nl/gebieden/friesland/alde-feanen/alde-feanen-doelstelling>

BIJ12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

ndff-ecogrid.nl

Waarnemingen.nl

Verspreidingsatlas.nl

Telmee.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl

2023

- Grutto
- Kievit
- Scholekster
- Tureluur

2022

- Grutto
- Kievit
- Scholekster
- Tureluur

2021

- Grutto
- Kievit
- Scholekster
- Tureluur

Esri topo